

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.033.03.2021

Pani
Anna Szyszka
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie
ul. Śniadeckich 5
64-100 Leszno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 – Efekty wybranych działań państwa podejmowanych
w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie, ul. Śniadeckich 5, 64-100 Leszno (dalej: PUP, Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Szyszka, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie, od 11 maja 2020 r. (dalej: Dyrektor PUP, Dyrektor Urzędu) ¹
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wdrażanie instrumentów wsparcia i rezultaty udzielonej pomocy. 2. Analiza efektów udzielonego wsparcia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021 (I połowa) ² .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Tomasz Otworowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/135/2021 z 7 września 2021 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ W okresie od 11 maja 2020 r. do 14 czerwca 2020 r. Pani Anna Szyszka pełniła funkcję dyrektora na zasadzie powierzenia obowiązków. W okresie od 7 lutego 2020 r. do 10 maja 2020 r. wykonywanie obowiązków Dyrektora PUP powierzono Pani Małgorzacie Kajczyk.

² Z wykorzystaniem dowodów wykraczających poza ten okres, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności; dalej także: kontrolowany okres.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa podejmował działania mające na celu wdrażanie instrumentów wsparcia przedsiębiorców w ramach Tarczy Antykryzysowej⁵. Uwzględniając możliwości organizacyjne Urzędu w sytuacji gwałtownego napływu wniosków, pomoc trafiała do beneficjentów bez nadmiernej zwłoki⁶.

Przeprowadzona przez Urząd, w trakcie kontroli NIK, analiza efektywności udzielonego wsparcia w ramach instrumentów pomocowych Tarczy Antykryzysowej wykazała wzrost liczby czynnych przedsiębiorstw w porównaniu do stanu sprzed epidemii przy jednoczesnym spadku w tym okresie liczby osób bezrobotnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

1. Wdrażanie instrumentów wsparcia i rezultaty udzielonej pomocy.

Opis stanu faktycznego

1.1. Realizowane przez PUP w latach 2020-2021 (I półrocze) działania pomocowe związane z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, polegały m.in. na:

- udzielaniu pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy⁸, na podstawie art. 15zzd ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁹, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych;
- dofinansowaniu części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych¹⁰, na podstawie art. 15zcc ustawy COVID-19;
- udzieleniu jednorazowych dotacji z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców na podstawie art. 15zze⁴ ustawy COVID-19;
- udzielaniu dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (przyznawana na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19¹¹), na zasadach określonych w art. 15zze⁴ ustawy COVID-19;
- dofinansowaniu wynagrodzeń pracowników, osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług na podstawie art. 15zzb ustawy COVID-19.

(akta kontroli str. 38-41, 172-179)

Do PUP, w kontrolowanym okresie, nie wpłynęły wnioski o udzielenie dotacji dla mikro i małych przedsiębiorstw – Sklepiki szkolne, o której mowa w art. 15zze^{4a} ustawy COVID-19.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Program rozwiązań rządowych wprowadzony w związku z pandemią w Polsce wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2.

⁶ Ustalenia opisane w wystąpieniu dotyczą stanu na grudzień 2021 r.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: pożyczka dla mikroprzedsiębiorców.

⁹ Dz. U. 1842 ze zm. (dalej: ustawa COVID-19).

¹⁰ Dalej: wsparcie dla samozatrudnionych.

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z 19 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 152); Rozporządzenie Rady Ministrów z 16 lutego 2021 r. (Dz. U. poz. 371) i Rozporządzenie Rady Ministrów z 16 kwietnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii (Dz. U. poz. 713)

(akta kontroli str. 176)

W latach 2020-2021 (10 czerwca) do PUP wpłynęło 930 wniosków o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników (art. 15zzb ustawy COVID-19), z czego w 2020 r. było to 828 wniosków. Przedsiębiorcy złożyli 359 wniosków drogą elektroniczną (36,8% ogółu). PUP rozpatrzył 837 wniosków, z czego pozytywnie 826¹² (88,8% ogółu), w tym 734 w 2020 r. oraz 92 w 2021 r., natomiast liczba wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia wyniosła odpowiednio siedem i cztery. Wszystkie zaakceptowane wnioski zakończyły się zawarciem z pracodawcami stosownych umów na dofinansowanie części wynagrodzeń pracowników na łączną kwotę 21.520,0 tys. zł z czego 18.835,0 tys. zł w 2020 r. a 2.685,0 tys. zł w 2021 r. Wartość środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem wyniosła 1.202,7 tys. zł, w tym 798,8 tys. zł w 2020 r. oraz 403,9 tys. zł w 2021 r. Spośród 826 wniosków w terminie do 20 dni rozpatrzono 30,5% z nich, natomiast w terminie od 21 do 30 dni 68,5% wniosków. Najliczniej reprezentowane działalności gospodarcze, ustalone na podstawie kodu PKD 2007, dotyczyły branż: restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne – 49 wniosków, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków – 35 wnioski, transport drogowy towarów – 29 wniosków, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych – 28 wniosków, sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 27 wniosków¹³.

(akta kontroli str. 174, 199-200, 207)

W latach 2020-2021 (I półrocze) do PUP wpłynęło 1637 wniosków o udzielenie wsparcia finansowego dla samozatrudnionych (art. 15zzc ustawy COVID-19), w tym 1358 wniosków w 2020 r. Drogą elektroniczną złożone zostały 624 wnioski (38,1%). PUP rozpatrzył pozytywnie 1447 wniosków (88,4% ogółu) z czego 1230 w 2020 r. oraz 217 w 2021 r., natomiast liczba wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia wyniosła odpowiednio 128 i 62. Wszystkie zaakceptowane wnioski zakończyły się zawarciem z samozatrudnionymi umów na udzielenie wsparcia w kwocie 7.907,6 tys. zł, z czego 6.677,6 tys. zł w 2020 r. oraz 1.230,0 tys. zł w 2021 r. Wartość środków wykorzystanych w 2020 r. niezgodnie z przeznaczeniem wyniosła 20,0 tys. zł. Spośród 1637 wniosków, w terminie nieprzekraczającym 20 dni od daty wpływu rozpatrzonych zostało 51%, natomiast 47% wniosków rozpatrzonych zostało w terminie od 21 do 30 dni. Najliczniej reprezentowane działalności gospodarcze, ustalone na podstawie kodu PKD 2007, dotyczyły branż: fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne – 118 wniosków, sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach – 43 wnioski¹⁴.

(akta kontroli str. 41, 115, 169-171)

Do PUP, w okresie objętym kontrolą wpłynęło 7806 wniosków o udzielenie pożyczki dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd ustawy COVID-19), w tym 7697 wniosków w 2020 r. Drogą elektroniczną złożonych zostało 3060 (39,2% ogółu). PUP zaakceptował do udzielenia wsparcia 7422 wnioski (96,7% ogółu), z czego 7387 w 2020 r. oraz 35 w 2021 r., natomiast liczba wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia wyniosła odpowiednio: 292 i 92. Wszystkie zaakceptowane wnioski zakończyły się zawarciem z mikroprzedsiębiorcami umów o udzielenie pożyczek, łącznie w kwocie 37.025,2 tys. zł., z czego 36.850,2 tys. zł wypłacono w 2020 r. a 175,0 tys. zł w 2021 r. Wartość środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem wyniosła 20,0 tys. zł. Spośród złożonych wniosków 16% rozpatrzonych zostało w okresie do 20 dni od daty ich złożenia, natomiast 62%

¹² 93 wnioski pozostawiono bez rozpoznania m.in. z powodu anulowania wniosku.

¹³ Pozostałe branże nie przekraczały 17 wniosków.

¹⁴ Pozostałe branże nie przekraczały 36 wniosków.

wniosków – po upływie od 21 do 30 dni. Najliczniej reprezentowane działalności gospodarcze we wnioskach, ustalone na podstawie kodu Polskiej Klasyfikacji Działalności (dalej: PKD 2007)¹⁵, dotyczyły branż: fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne – 312 wniosków, transport drogowy towarów – 291, naprawa pojazdów samochodowych – 252 oraz roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków – 249¹⁶.

(akta kontroli str. 40, 115, 166-168)

Do PUP, w okresie objętym kontrolą wpłynęły 494 wnioski o udzielenie jednorazowej dotacji z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikro i małych przedsiębiorców (art. 15z⁴ ustawy COVID-19), w tym 165 wniosków w 2020 r. Wszyscy przedsiębiorcy złożyli wnioski wyłącznie drogą elektroniczną. Rozpatrzono 442¹⁷ wniosków, z czego pozytywnie 413 (83,6%), w tym 53 w 2020 r. a 360 w 2021 r. Liczba wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia wyniosła odpowiednio: jeden i 28. Wszystkie zaakceptowane wnioski zakończyły się zawarciem z przedsiębiorcami stosownych umów na łączną kwotę 2.065,0 tys. zł, z czego 265,0 tys. zł w 2020 r., a 1.800,0 tys. zł w 2021 r. Nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem. Spośród 442 wniosków, w terminie nieprzekraczającym 20 dni od daty wpływu PUP rozpatrzył 80% z nich, a 19% w terminie od 21 do 30 dni. Najliczniej reprezentowane działalności gospodarcze, ustalone na podstawie kodu PKD 2007, dotyczyły branż: restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne – 61 wniosków, sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach – 55 wniosków, sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 47 wniosków¹⁸.

(akta kontroli str. 175, 200-201, 207)

O udzielenie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w kontrolowanym okresie (art. 15z⁴ ustawy COVID-19), mikro i mali przedsiębiorcy złożyli w 2021 r. do PUP 2242 wnioski, wszystkie drogą elektroniczną. PUP rozpatrzył 2191¹⁹, z czego pozytywnie 2139 (95,4% ogółu) natomiast 52 wnioski nie uzyskały akceptacji do udzielenia wsparcia. Wszystkie rozstrzygnięte pozytywnie 2139 wnioski zakończyły się zawarciem w 2021 r. umów o udzielenie wsparcia w kwocie łącznej 10.695,0 tys. zł. Wartość środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem wyniosła 15,0 tys. zł. Spośród 2191 wniosków, blisko 99% zostało rozpatrzonych w terminie do 20 dni. Najliczniej reprezentowane działalności gospodarcze, ustalone na podstawie kodu PKD 2007, dotyczyły branż: fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne – 300 wniosków, restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne – 219 wniosków, pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych – 215 wniosków²⁰.

(akta kontroli str. 175, 201-204, 207)

Dłuższe terminy rozpatrywania wniosków sięgające powyżej 30 dni, jak wyjaśniła Dyrektor PUP, wynikały z dużej liczby złożonych wniosków w pierwszym okresie udzielania wsparcia. PUP nie odrzucał wniosków zawierających braki formalne czy merytoryczne, ale wzywał przedsiębiorców do ich uzupełnienia. Taka praktyka, w ocenie składającej wyjaśnienia, miała bezpośredni wpływ na czas rozpatrywania wniosków.

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). (Dz. U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885.

¹⁶ Pozostałe branże nie przekraczały 164 wniosków.

¹⁷ 52 wnioski pozostawiono bez rozpoznania, m.in. z powodu anulowania wniosku.

¹⁸ Pozostałe branże nie przekraczały 34 wniosków.

¹⁹ 51 wniosków pozostawiono bez rozpoznania, m.in. z powodu anulowania wniosku.

²⁰ Pozostałe branże nie przekraczały 126 wniosków.

W okresie objętym kontrolą PUP na wypłatę wsparcia otrzymał z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej²¹ środki Funduszu Pracy w kwocie 92.750,0 tys. zł, w tym: z przeznaczeniem na pożyczki dla mikroprzedsiębiorców 40.100,0 tys. zł, na wsparcie dla samozatrudnionych 8.375,0 tys. zł., na dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników 23.565,0 tys. zł²², na udzielenie jednorazowych dotacji z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej 6.800,0 tys. zł., a na udzielanie dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy 10.950,0 tys. zł.

Urząd szacował kwotę niezbędnych środków na podstawie danych o liczbie podmiotów gospodarczych posiadających siedzibę na terenie objętym właściwością PUP z uwzględnieniem struktury i wielkości przedsiębiorstw. Po ogłoszeniu naboru wniosków PUP monitorował dzienny napływ wniosków, co pozwalało na określenie kwoty tych środków pomocowych i zapewniało zachowanie płynności wypłat udzielanego wsparcia.

Na wniosek Urzędu z 2 kwietnia 2020 r., MRPiPS o przekazało 9 kwietnia 2020 r. środki z rezerwy Funduszu Pracy²³ w kwocie 12.000,0 tys. zł na wsparcie działań określonych w art. 15zzb – 15zze oraz 15zze² ustawy COVID-19. Kolejne wnioski o środki z Funduszu PUP skierował: 15, 21, 24 i 29 kwietnia, 6 i 15 maja, 23 czerwca, 31 grudnia 2020 r., 2 marca i 6 maja 2021 r. Decyzje przyznające PUP środki były wydawane przez MRPiPS w terminie nieprzekraczającym ośmiu dni od złożenia zapotrzebowań.

W szczególności w przypadku wsparcia określonego w:

- art. 15zzb ustawy COVID-19 łączna wysokość otrzymanych środków wyniosła 23.565,0 tys. zł, z czego w 2020 r. 20.640,0 tys. zł. W ramach zawartych 826 umów Urząd udzielił wsparcia w wysokości 21.520,0 tys. zł, w tym 3.953,3 tys. zł pochodziły z EFS.
- art. 15zyc ustawy COVID-19 łączna wysokość otrzymanego wsparcia z Funduszu Pracy wyniosła 8.375,0 tys. zł. W ramach zawartych 1447 umów udzielono wsparcia samozatrudnionym w wysokości 7.907,6 tys. zł, w tym 219,2 tys. zł pochodziło z EFS²⁴.
- art. 15zzd ustawy COVID-19, począwszy od kwietnia 2020 r., w którym ogłoszono nabór wniosków, PUP zabezpieczył środki w kwocie 300 tys. zł z limitu podstawowego Funduszu Pracy z przeznaczeniem na udzielenie pożyczek mikroprzedsiębiorcom. Łączna wysokość otrzymanego wsparcia z Funduszu Pracy z przeznaczeniem na pożyczki dla mikroprzedsiębiorców wyniosła 40.100,0 tys. zł. W ramach zawartych 7422 umów Urząd udzielił wsparcia w wysokości 37.025,2 tys. zł.
- art. 15 zze⁴ ustawy COVID-19 (jednorazowa dotacja z Funduszu Pracy), łączna wysokość otrzymanych środków wyniosła 6.800,0 tys. zł, z czego w 2020 r. 5.000,0 tys. zł.
- art. 15 zze⁴ ustawy COVID-19 (dotacja przyznana na podstawie rozporządzenia), w 2021 r. wysokość otrzymanych środków wyniosła 10.950,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 44-46, 176-179)

²¹ dalej: MRPiPS. Z dniem 6 października 2020 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w drodze przekształcenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zostało utworzone Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

²² W tym 3.969.570,53 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej :EFS).

²³ art. 103 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r., poz. 1100).

²⁴ Program operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014 – 2020 dla wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dyrektor PUP zamieścił na stronie internetowej²⁵ Urzędu ogłoszenia o naborze wniosków o udzielenie wsparcia. Ogłoszenia zawierały termin składania wniosków, wskazanie wymaganych załączników, kryteria rozpatrywania wniosków oraz szczegółowe informacje na temat możliwości ubiegania się o wsparcie. Terminy ogłoszeń o naborach, w objętych badaniem formach wsparcia, przedstawiały się następująco:

- art. 15zzb oraz 15zzc ustawy COVID-19
 - 17 kwietnia 2020 r. z terminem składania wniosków od 23 kwietnia 2020 r. do 7 maja 2020 r.,
 - 14 maja 2020 r. z terminem 15-28 maja 2020 r.,
 - 3 czerwca 2020 r. z terminem 5-18 czerwca 2020 r.,
 - 25 czerwca 2020 r. z terminem od 26 czerwca 2020 r. do 16 grudnia 2020 r.
 - 5 stycznia 2021 r. z terminem od 5 stycznia 2021 r. do 10 czerwca 2021 r.
- art. 15zdd ustawy COVID-19
 - 2 kwietnia 2020 r. z terminem od 2 kwietnia 2020 r. do 16 grudnia 2020 r.
 - 5 stycznia 2021 r. z terminem od 5 stycznia 2021 r. do 10 czerwca 2021 r.
- art. 15zze⁴ ustawy COVID-19
 - 21 grudnia 2020 r. z terminem składania wniosków od 21 grudnia 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.,
 - 1 lutego 2021 r. (w związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19²⁶), z terminem naboru wniosków od 1 lutego 2021 r. do 31 marca 2021 r.,
 - 27 lutego 2021 r., w związku z możliwością ponownego korzystania z pomocy przedsiębiorcom, którzy otrzymali już dotację, z terminem od 28 lutego 2021 r. do 25 kwietnia 2021 r.
 - 23 kwietnia 2021 r., z terminem naboru wniosków od 26 kwietnia 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r.
- art. 15zze^{4a} ustawy COVID-19 Dyrektor PUP zamieściła ogłoszenie o naborze wniosków 23 lipca 2021 r. z terminem ich przyjmowania od 23 lipca 2021 r. do 30 września 2021 r.

Przedsiębiorcy zostali poinformowani o możliwości złożenia wniosków:

- elektronicznie, przy wykorzystaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisem zaufanym e-puap przez Portal Publicznych Służb Zatrudnienia²⁷, w serwisie www.praca.gov.pl,
- w zaadresowanej i zamkniętej kopercie do urny na dokumenty znajdującej się przy wejściu do siedziby PUP,
- przysyłając tradycyjną pocztą na adres Urzędu.

(akta kontroli str. 7-37)

W okresie objętym kontrolą PUP nie wprowadził wewnętrznych (własnych) procedur rozpatrywania wniosków o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników, o pożyczkę dla mikroprzedsiębiorców, o wsparcie dla przedsiębiorców samozatrudnionych oraz o dotację na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności. Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że *tworzenie dodatkowych procedur sprowadzałoby się do powielania obowiązujących przepisów*. Stwierdziła, że *Urząd skupił działania na ocenie formalnej i merytorycznej wniosków, która polegała na sprawdzeniu wymagań i warunków wynikających z przepisów ustawy COVID-19, a w późniejszym okresie również zasad udzielania pomocy opracowanych przez*

²⁵ <https://leszno.praca.gov.pl>

²⁶ Dz. U. poz. 152

²⁷ Serwis informacyjny prowadzony przez MRPIPS.

MRPiPS. Dyrektor PUP dodała, że w wyniku częstych zmian stanu prawnego wprowadzanych kolejnymi wersjami Tarczy Antykryzysowej oraz w związku z licznymi błędami występującymi we wnioskach powodującymi konieczność ich uzupełniania lub dostarczania dodatkowych dokumentów jak i w skomplikowanych przypadkach, PUP kierował swoje działania na zapewnienie możliwości bezpośredniej obsługi przedsiębiorców z zachowaniem zasad obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych, a w skomplikowanych przypadkach miał możliwość uzyskania pomocy bezpośrednio w MRPiPS.

Z wyjaśnień Dyrektor PUP wynikało, że w strukturze Urzędu wyodrębnione zostały zespoły zajmujące się udzielaniem wsparcia w ramach instrumentów pomocowych wprowadzonych ustawą COVID-19. Skład tych zespołów, z uwagi na panującą sytuację epidemiczną w kraju i liczne absencje chorobowe, ciągle się zmieniał. Dyrektor Urzędu zwróciła uwagę na specyfikę kadry PUP, którą stanowią w większości kobiety, posiadające dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym sprawujące opiekę nad małoletnimi w związku z zamknięciem placówek oświatowych wiosną 2020 r. Dodała, że Urząd podjął współpracę z Leszczyńskim Centrum Biznesu oraz Referatem Gospodarczym Urzędu Miasta Leszna dotyczącą udzielania przedsiębiorcom informacji o instrumentach pomocowych w ramach Tarczy Antykryzysowej.

(akta kontroli str. 46-47, 214-215)

Analiza 40 oraz dodatkowo 20 wniosków²⁸, dobranych pod względem największej wartości, o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych do tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne – art. 15zzb ustawy COVID-19 (w tym 37 złożonych drogą elektroniczną) wykazała, że:

- 59 wnioskodawców oczekiwało trzymiesięcznego okresu wsparcia, a jeden miesięcznego;
- 22 przedsiębiorców wykazało spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia Covid-19 w ciągu dowolnie wskazanych okresów dwóch miesięcy w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznego okresu roku poprzedniego między 30% a 50%, 15 przedsiębiorców - spadek między 50% a 80%, natomiast 23 przedsiębiorców - spadek od 80% do 100%;
- pracodawcy wykazali zatrudnienie na poziomie od 11 do 209 pracowników;
- wnioskowana wartość dofinansowania do kosztów wynagrodzeń pracowników wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń wynosiła od 83 tys. zł do 959 tys. zł;
- z 26 wniosków, które nie wymagały uzupełnienia bądź korekty, 24 PUP rozpatrzył w terminie od 14 do 30 dni, jeden po 35 dniach i kolejny po 48 dniach od daty ich wpływu; natomiast w przypadku 24 wniosków, które wymagały uzupełnienia, korekty bądź zmiany formularzy, Urząd rozpatrzył je w terminie od 3 do 29 dni od terminu ich uzupełnienia;
- w dniu przekazania informacji o pozytywnym rozstrzygnięciu wniosków jednocześnie podpisywano umowy wsparcia i następowała wypłata środków;
- osiem umów rozliczono bez konieczności dokonania zwrotu niewykorzystanych przez przedsiębiorców środków, w 24 umowach przedsiębiorcy dokonali zwrotu w terminie do 28 dni od dnia złożenia rozliczenia końcowego umowy, w 19 - w terminie od 36 do 99 dni, a w dziewięciu do 405 dni.

Jak wyjaśniła Dyrektor PUP czas prowadzenia postępowań uzależniony był od stopnia złożoności spraw szczególnie dotyczyło to przedsiębiorców, którzy otrzymali już wcześniej wsparcie. W takich przypadkach Urząd szczegółowo weryfikował listy pracowników w zakresie wykluczenia możliwości ponownego

²⁸ Z łącznej liczby 826 rozpatrzonych pozytywnie.

przekazania wsparcia na tych samych zatrudnionych. Na długie okresy weryfikacji rozliczeń końcowych, jak wyjaśniła Dyrektor PUP, wpływały liczne wyjaśnienia przedsiębiorców, w tym często składane po terminie a także niekompletne i niepoprawne rozliczenia skutkujące potrzebą ponownego wzywania stron do ich uzupełnienia. W przypadku stwierdzenia przez Urząd niezgodności lub powzięcia wątpliwości dotyczących udzielonego podmiotowi wsparcia, Urząd, jak podała Dyrektor PUP, prowadził postępowania wyjaśniające. Kontynuując wyjaśnienia Dyrektor PUP dodała, że wnioski były weryfikowane w zakresie danych przedsiębiorców, korzystając z rejestru CEIDG, rejestru KRS, bazy REGON oraz bazy systemu SYRIUSZ.

(akta kontroli str. 48-50)

Na podstawie badania 10 losowo wybranych wniosków (wg art. 15zzb ustawy COVID-19) o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników rozpatrzonych negatywnie, stwierdzono, że:

- podstawą pięciu decyzji PUP było potwierdzenie uzyskania już wcześniej takiego wsparcia przez przedsiębiorcę;
- w czterech w związku z tym, że prowadzona działalność nie stanowiła działalności gospodarczej;
- w jednym ze względu na błędnie przyjęty okres spadku obrotów (wniosek został złożony w ostatnim dniu badania obliczania spadku obrotów);
- dziewięć wniosków zostało rozpatrzonych w terminie od 9 do 29 dni a w jednym przypadku po 50 dniach.

Jak wyjaśniła Dyrektor PUP przedsiębiorca został wstępnie telefonicznie poinformowany o tym fakcie przez pracownika merytorycznego. Był to kolejny wniosek tego samego podmiotu, który wcześniej został rozpatrzony negatywnie a podmiot został już o tym poinformowany.

(akta kontroli str. 51)

Badanie losowo wybranych 40 wniosków (wg art. 15zzc ustawy COVID-19) przedsiębiorców samozatrudnionych (w tym 14 złożonych elektronicznie), zaakceptowanych przez Urząd do udzielenia wsparcia wykazało, że:

- dwóch przedsiębiorców zostało wezwanych przez PUP, w terminie nieprzekraczającym pięciu dni od wpływu wniosku, do poprawienia występujących w nich błędów;
- we wszystkich wnioskach przedsiębiorcy deklarowali spadek obrotów gospodarczych (obliczonych, jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy²⁹ kalendarzowych roku poprzedniego). W czterech wnioskach spadek obrotów wyniósł od 38% do 46%, w 16 wnioskach – od 51% do 78%, a w 20 wnioskach – od 81% do 100%, w tym w dziesięciu – 100% spadek obrotów.
- wszystkie wnioski zawierały oświadczenia o braku przesłanek do ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, niezaleganiu w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r. oraz o przeznaczeniu dofinansowania na koszty prowadzenia działalności gospodarczej;
- PUP rozpatrzył wnioski w terminie nieprzekraczającym 27 dni od ich wpływu;

²⁹ za miesiąc uważano również 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych.

- informacje o pozytywnym rozpatrzeniu 35 wniosków zostały przekazane w terminie siedmiu dni, a pięciu wniosków – w terminie od 10 do 36 dni od rozpatrzenia wniosków.
- 34 wnioski dotyczyły dofinansowania wypłaconego w trzech kolejnych miesiącach, trzy wnioski – w dwóch kolejnych miesiącach oraz trzy wnioski dofinansowania wypłaconego jednorazowo.

Pracownicy PUP zweryfikowali informacje zawarte we wnioskach m.in. w zakresie statusu przedsiębiorcy w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).

(akta kontroli str. 48-50, 52, 54-55, 57, 59)

Na podstawie badania 10 losowo wybranych wniosków (wg art. 15zzc ustawy COVID-19) przedsiębiorców samozatrudnionych, niezaakceptowanych przez Urząd do udzielenia wsparcia stwierdzono, że:

- powodem odrzucenia wniosków było: w sześciu przypadkach uzyskanie wcześniej takiego wsparcia, w dwóch przypadkach zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej, a w pozostałych dwóch złożeniem wniosków przed terminem ogłoszenia o naborze,
- czas weryfikacji dziewięciu z nich nie przekroczył 14 dni, a jednego wniosku 36 dni. Dyrektor PUP wyjaśniła, że *wniosek ten został złożony dwa dni przed ogłoszonym terminem ich składania. Przedsiębiorca został poinformowany o terminie ogłoszenia naboru, po którym złożył ponownie wniosek, który został rozpatrzony pozytywnie.*

(akta kontroli str. 53)

Analiza losowo wybranych 40 wniosków (wg art. 15zzd ustawy COVID-19) mikroprzedsiębiorców (w tym 19 złożonych elektronicznie) zaakceptowanych przez Urząd do udzielenia pożyczki, wykazała, że:

- 30 wnioskodawców zostało wezwanych przez Urząd, w terminie od pięciu do 17 dni od złożenia wniosku, do ich uzupełnienia lub poprawienia błędów;
- Urząd rozpatrzył 32 wnioski, (które wpłynęły w kwietniu i maju 2020 r. po upływie od 18 do 30 dni od ich daty wpływu, trzy wnioski po upływie od 32 do 33 dni, a pięć wniosków, (które wpłynęły w czerwcu i lipcu 2020 r.) w terminie nieprzekraczającym ośmiu dni;
- termin rozpatrzenia wniosków stanowił jednocześnie datę zawarcia umów,
- pożyczki w kwocie 5,0 tys. zł zostały przekazane wnioskodawcom w dniu rozpatrzenia wniosków (będącym jednocześnie dniem podpisania umowy);
- PUP przekazał wnioskodawcom informacje o pozytywnym rozpatrzeniu wniosków w terminie nieprzekraczającym 16 dni od dnia ich rozpatrzenia;
- Urząd przekazał przedsiębiorcom informacje o umorzeniu pożyczek w terminie od 92 do 139 dni od daty zawarcia umów. Pożyczki wraz z odsetkami podlegały umorzeniu po weryfikacji prowadzenia przez podmioty działalności przez okres trzech miesięcy od dnia jej udzielenia. PUP dokonywał weryfikacji podstaw umorzenia na podstawie danych dostępnych w rejestrach CEIDG oraz KRS.

Wyjaśniając przyczyny wydłużonego czasu rozpatrzenia 10 wniosków³⁰, Dyrektor PUP stwierdziła, że *było to spowodowane dużym napływem wniosków w pierwszych miesiącach od ogłoszenia naborów przy jednoczesnym wykonywaniu pozostałych podstawowych obowiązków Urzędu. Wskazała, że w kwietniu i maju 2020 r. do Urzędu wpłynęło 6688 wniosków o udzielenie pożyczki, co stanowiło 86% ogółu*

³⁰ z tego trzech wniosków³⁰, w których od złożenia do wypłaty środków upłynęło więcej niż 30 dni, dwóch wniosków; w których od daty wpływu do wezwania wnioskodawców do ich uzupełnienia upłynęło więcej niż 14 dni oraz pięciu wniosków, w których czas od akceptacji do przekazania przedsiębiorcy informacji o wyniku rozstrzygnięcia był dłuższy niż siedem dni

złożonych wniosków o udzielenie pożyczki we wskazanym wyżej okresie. Ponadto Dyrektor wyjaśniła, że przyczyną wystąpienia przypadków dłuższego procedowania spraw było występowanie częstych i licznych absencji pracowników, problemy związane z niedostosowaniem systemu informatycznego obsługi wniosków, jak również zmieniające się w krótkim okresie czasu przepisy prawa. Niedostosowanie systemu informatycznego SYRIUSZ, jak wyjaśniła Dyrektor Urzędu, polegało na braku możliwości wczytania wniosków bezpośrednio z modułu praca.gov.pl. Wnioski musiały być drukowane i wprowadzane ręcznie do zasobu informatycznego. Ponadto w Systemie, zbyt późno wdrożono możliwości automatycznej weryfikacji wniosków o pożyczkę, zbyt późno wprowadzono możliwość modyfikowania funkcjonalności narzędzi informatycznych do obowiązującej sprawozdawczości z pomocy publicznej. System uniemożliwił również dokonanie korekty wniosków składanych w formie elektronicznej oraz, w początkowym okresie, uzyskania informacji o ponownym złożeniu wniosku przez przedsiębiorcę. W związku z pojawiającymi się problemami z interpretacją wprowadzonych przepisów oraz ich częstymi zmianami Dyrektor Urzędu kierowała prośby do MRPiPS o wyjaśnienia, co również utrudniało sprawną obsługę wniosków. Dyrektor PUP stwierdziła ponadto, że dopuszczenie możliwości składania wniosków zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej w powiązaniu z opóźnieniami kompatybilności systemu SYRIUSZ z modułem praca.gov.pl powodowało problemy i konieczność przeznaczania podwójnego nakładu pracy na rozpatrywanie wniosków.

(akta kontroli str. 54-55, 115)

Na podstawie badania 10 losowo wybranych wniosków (wg art. 15zzd ustawy COVID-19) mikroprzedsiębiorców, niezaakceptowanych przez Urząd do udzielenia wsparcia stwierdzono, że:

- sześć z tych wniosków zostało odrzuconych w związku z udzieleniem już wcześniej takiego wsparcia,
- dwa wnioski zostały odrzucone, gdyż przedsiębiorcy w terminie występowania o wsparcie zawiesili prowadzenie działalności gospodarczej,
- dwa wnioski zostały odrzucone, gdyż przedsiębiorcy nie spełniali wymogów określonych w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo przedsiębiorców³¹.
- Urząd rozpatrzył sześć wniosków w terminie od jednego do 29 dni od ich wpływu, trzy wnioski w terminie od 34 do 35 dni od daty wpływu, a jeden wniosek po upływie 46 dni od jego wpływu.

Dyrektor PUP wyjaśnia, że wydłużone terminy rozpatrywania wniosków wynikały z dużego ich napływu w pierwszych miesiącach od ogłoszenia naborów oraz z problemów związanych z niedostosowaniem systemu informatycznego. Pomimo braku sporządzenia pisemnej informacji o rozpatrzeniu wniosku przedsiębiorcy zostali niezwłocznie poinformowani telefonicznie o podstawach odrzucenia wniosków.

(akta kontroli str. 56)

Badanie losowo wybranych 10 wniosków o jednorazowe dotacje z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zze⁴ ustawy COVID-19) wykazało, że:

- siedmiu przedsiębiorców zostało wezwanych w terminie do 18 dni od wpływu wniosków do korekty lub ich uzupełnienia;

³¹ Dz. U. z 2021 r., poz. 162.

- korekt bądź uzupełnień wniosków dokonano do 11 dni od poinformowania przedsiębiorców o takiej konieczności;
- przedsiębiorcom wypłacono środki w okresie od dwóch do 21 dni od daty złożenia wniosków.

(akta kontroli str. 57)

Na podstawie badania 10 losowo wybranych wniosków przedsiębiorców o przyznanie jednorazowej dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15z⁴ ustawy COVID-19) rozpatrzonych przez PUP negatywnie stwierdzono, że:

- Urząd rozpatrzył negatywnie dziewięć z nich w związku z prowadzeniem przez wnioskodawcę działalności gospodarczej, która nie uprawniała go do uzyskania wsparcia, natomiast w jednym w związku ze zbyt krótkim okresem prowadzenia działalności;
- osiem wniosków zostało rozpatrzonych w terminie od 11 do 28 dni oraz dwa w terminie 34 dni, co jak wyjaśniła Dyrektor PUP wynikało z *dużego napływu wniosków oraz innych obowiązków*.

(akta kontroli str. 58)

Badanie losowo wybranych 10 wniosków o dotacje przyznane na podstawie rozporządzenia rady ministrów w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek epidemii Covid-19 (art. 15z⁴ ustawy COVID-19) wykazało że:

- żaden z wniosków nie wymagał korekty lub uzupełnienia;
- okres rozpatrzenia wniosków wyniósł od czterech do 14 dni;
- PUP przekazał środki przedsiębiorcom w dniu wydania informacji o pozytywnym rozstrzygnięciu wniosków.

(akta kontroli str. 59)

Na podstawie badania 10 losowo wybranych wniosków przedsiębiorców o przyznanie dotacji na podstawie rozporządzenia rady ministrów w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek epidemii Covid-19 (art. 15z⁴ ustawy COVID-19) rozpatrzonych negatywnie stwierdzono, że:

- pięć wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie w związku z tym, że podmiot wykorzystał już limit wsparcia na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej o wskazanym we wniosku przeważającym numerze PKD;
- trzy w związku z tym, że przedsiębiorca prowadził przeważającą działalność gospodarczą, która nie uprawniała go do uzyskania wsparcia;
- jeden w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej oraz kolejny z uwagi na znajdowanie się wnioskodawcy w trudnej sytuacji gospodarczej³²;
- wnioski zostały rozpatrzone w terminie od czterech do 28 dni, a informacja została przekazana przedsiębiorcom nie później niż w ciągu kolejnego dnia.

(akta kontroli str. 60)

1.2. Do realizacji zadań związanych z udzielaniem wsparcia przedsiębiorcom w ramach Tarczy Antykryzysowej PUP wykorzystywał system IT – Syriusz Std. w wersji 2.0.57.0J11_rc6³³, który umożliwiał m.in. wprowadzanie i rozpatrywanie wniosków przedsiębiorców i innych uprawnionych podmiotów w zakresie obsługi

³² W rozumieniu art. 2 pkt 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. Zgodnie z pkt 22c Komunikatu Komisji - Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii Covid-19 (2020/C 91I/01) pomoc w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych lub korzyści podatkowych może zostać przyznana przedsiębiorstwom, które nie znajdowały się w trudnej sytuacji w dniu 31 grudnia 2019 r.

³³ Oględziny systemu przeprowadzono wg stanu na 12 października 2021 r.

Tarczy antykrzysowej. Począwszy od 1 kwietnia 2020 r. wprowadzono do niego kolejne funkcjonalności. Jednocześnie PUP prowadził dzienną ewidencję napływu wniosków o udzielenie pożyczki w arkuszach MS Excel.

Dyrektor PUP wyjaśniła, że *ewidencja była prowadzona na użytek własny i nie była powiązana z numeracją wniosków. Prowadzenie ewidencji było konieczne z uwagi na brak możliwości wczytywania wniosków z portalu praca.gov.pl. PUP zobowiązany był do przesyłania dziennych raportów dotyczących napływu wniosków o udzielenie pożyczki, z uwzględnieniem liczby wniosków, które wpłynęły drogą elektroniczną oraz złożonych w formie papierowej. Wskazanie tych danych byłoby niemożliwe bez prowadzenia dodatkowych statystyk. Dzielne ewidencjonowanie napływających wniosków pozwoliło również na optymalne zarządzanie środkami finansowymi, a tym samym zapewnienie ciągłości wypłat.*

System Syriusz umożliwiał wprowadzanie wniosków według instrumentu pomocowego obsługiwane przez PUP.

W przypadku wniosków otrzymanych drogą papierową pracownik wprowadzał je do systemu i uzupełniał dane przedsiębiorcy, przy czym system umożliwiał również automatyczne ich uzupełnienie z bazy danych zawartych już w rejestrach Urzędu (np. po numerze NIP lub nazwie podmiotu). Pracownik ujmował również wnioskowaną przez przedsiębiorcę wysokość kwoty oczekiwanego wsparcia.

W przypadku wniosków, które wpłynęły drogą elektroniczną, system umożliwiał pobieranie wniosków bezpośrednio z witryny „praca.gov.pl” wraz z załącznikami.

Po wprowadzeniu kompletu danych do wniosku, system umożliwiał przeprowadzenie ich weryfikacji, m.in. z danymi zawartymi w rejestrach CEIDG, czy KRS. Następnie wniosek był zatwierdzany przez upoważnionego pracownika poprzez nadanie wnioskowi odpowiedniego statusu.

W celu usprawnienia pracy pracowników zajmujących się obsługą wniosków zostały dodane w systemie, przez informatyka PUP, szablony dokumentów pozwalające na wygenerowanie informacji o rozpatrzeniu wniosku oraz polecenia księgowania.

Każda czynność wykonywana w zakresie obsługi wniosku była rozliczalna, a w metryczce sprawy można było uzyskać informację o pracowniku, który zajmował się wnioskiem oraz o czynnościach, które wykonał.

Dyrektor PUP wyjaśniła, że *możliwość wprowadzenia wniosku według instrumentu pomocowego obsługiwane przez PUP została dodana 3 kwietnia 2020 r. w systemie Syriusz Std. w wersji 2.0.51.1. Natomiast możliwość automatycznego pobierania wniosków składanych w formie elektronicznej za pośrednictwem portalu praca.gov.pl do systemu pojawiła się dopiero od 27 kwietnia 2020 r. w wersji 2.0.51.2. Do tego czasu, wnioski składane w formie elektronicznej, musiały być drukowane z portalu praca.gov.pl i ręcznie wprowadzane przez pracowników odpowiedzialnych za realizację danej formy wsparcia do systemu. W ocenie Dyrektora PUP wpłynęło to na wydłużony czas rozpatrywania wniosków.*

Możliwość automatycznej weryfikacji wniosków w zakresie ich poprawności została wprowadzona dopiero 4 czerwca 2020 r. w wersji 2.0.51.2E – do tego czasu Urząd dokonywał weryfikacji wniosków bezpośrednio w dostępnych rejestrach CEIDG lub KRS. Pracownik drukował informację z CEIDG lub KRS i dokonywał analizy poprawności danych przedsiębiorcy określonych we wniosku, sprawdzał czy dany przedsiębiorca spełnia przesłanki do udzielenia wsparcia. Weryfikacja dotyczyła również siedziby podmiotu.

Dyrektor PUP wyjaśniła, że *aktualizacją systemu Syriusz z 3 lipca 2020 r. zostały wprowadzone zmiany dotyczące obsługi zdarzeń w sprawach dotyczących wniosków. Zmiany pozwalały na przesyłanie informacji (zdarzeń) z systemu Syriusz do modułu praca.gov.pl. Zdarzenia dotyczące m.in. statusu wniosku, daty rozpatrzenia wniosku, realizacji wypłaty były automatycznie generowane w momencie dokonywania zmian w systemie i prezentowane klientowi w kontekście*

danej sprawy w module *praca.gov.pl*. Rozbudowano dodatkowo mechanizm weryfikacji wniosków dotyczących pożyczek polegający na tym, że w przypadku, gdy przedsiębiorca w danych organizacji miał aktywny znacznik: *działalność likwidowana* bądź *zlikwidowana* – automatyczna weryfikacja oznaczana jako *negatywna*, to dodano weryfikację rachunku bankowego z tzw. *białą listą podatników VAT*.

W wersji 2.0.52.1 z 29 lipca 2020 r. wprowadzono w systemie możliwość automatycznej weryfikacji wniosków w zakresie umorzeń, jednocześnie rozszerzono funkcjonalność systemu w zakresie automatycznego wysyłania na *praca.gov.pl* informacji o umorzeniu pożyczki, w przypadku dokonanego w systemie umorzenia należności oraz wprowadzono obsługę rozliczeń złożonych wniosków o dofinansowanie kosztów wynagrodzeń pracowników (art. 15zzb). Z kolei aktualizacją z 15 stycznia 2021 r. (wersja 2.0.54.1) wprowadzono możliwość weryfikacji wniosków o dotacje, o których mowa w art. 15zze⁴.

System Syriusz umożliwiał sprawdzenie i weryfikację czy w ramach danego wniosku podmiot składający go, nie otrzymał pomocy w innym urzędzie pracy. Służyła do tego zakładka weryfikacyjna dodana aktualizacją systemu Syriusz 4 czerwca w wersji 2.0.51.2E.”

Najważniejsze modyfikacje systemu Syriusz dotyczące obsługi i rozpatrywania wniosków w ramach Tarcz Antykryzysowych polegały na:

- aktualizacja z 18 maja 2020 r. - podgląd dokumentów z *praca.gov.pl* powiązanych z wnioskiem bezpośrednio z poziomu okna obsługi wniosku oraz dodanie zakładki "Metryczka" do wniosków o refundację w celu umożliwienia odnotowywania kluczowych dla wniosku zdarzeń.
- aktualizacja z 4 czerwca 2020 r. - automatyzacja obsługi wniosków o pożyczkę w zakresie weryfikacji poprawności wniosku. Proces weryfikacji wskazywał na poprawność następujących danych:
 - NIP wnioskodawcy figuruje w CEIDG/KRS,
 - firma prowadziła działalność przed 31 marca 2020 r.,
 - wnioskodawca skorzystał już z pożyczki w innym urzędzie,
 - dla tego samego podmiotu istnieje inny wniosek o statusie innym niż „rozpatrzony negatywnie” oraz nieoznaczony flagą „bez rozpatrzenia” i „rezygnacja wnioskodawcy”,
 - dla rachunku bankowego wskazanego na wniosku istnieje już inny wniosek o statusie „rozpatrzony pozytywnie” lub „rozliczony” bez rezygnacji wnioskodawcy i niepozostający bez rozpatrzenia.
- aktualizacja z 6 lipca 2020 r. - rozbudowanie mechanizmu weryfikacji wniosków o pożyczkę:
 - w przypadku, gdy przedsiębiorca na oknie danych organizacji posiada wielkość inną niż „mikro”, weryfikacja oznaczana była jako negatywna,
 - w przypadku, gdy w danych wniosku przynajmniej dla jednego z warunków (postępowanie upadłościowe/ straty przewyższają 50% kapitału/stosunek długów do kapitału) wpisano wartość „tak” wynik weryfikacji ustawiany był, jako negatywny.
- aktualizacja z 29 lipca 2020 r. - dodanie weryfikacji wniosków pod kątem automatycznego umarzania.
- aktualizacją z 26 lutego 2021 r. zmodyfikowano proces weryfikacji merytorycznej wniosków.

Dyrektor PUP wyjaśniła, że występowały również sytuacje, w których niemożliwe było automatyczne zweryfikowanie danych przedsiębiorcy z uwagi na błędy przesyłu danych lub też brak możliwości pobrania wniosków z modułu *praca.gov.pl*, jednak

nie były to sytuacje częste i długotrwałe. W okresie realizacji wsparcia nie miały miejsca również poważne awarie systemu informatycznego.

Kontrola prawidłowości funkcjonowania systemu IT Syriusz na poziomie PUP polegała na weryfikacji uzyskanych danych z CEIDG i KRS z bazami tych danych dostępnymi za pośrednictwem sieci Internet. Przyjęte rozwiązania organizacyjne (informatyczne) umożliwiały PUP określenie wprost sumarycznej pomocy, która została udzielona poszczególnym beneficjentom przez ten Urząd. PUP wprowadzał dane dotyczące pomocy publicznej udzielanej poszczególnym podmiotom do aplikacji SHRIMP³⁴ (informacje udostępniane za pośrednictwem systemu SUDOP³⁵ pozyskane były ze sprawozdań o udzielonej pomocy sporządzanych za pośrednictwem aplikacji SHRIMP przez podmioty udzielające pomocy).

Dyrektor PUP wyjaśniła, że z uwagi na informacje dotyczące opóźnień we wprowadzaniu danych dotyczących pomocy publicznej przez inne instytucje zaangażowane w udzielanie pomocy finansowej w ramach Tarczy Antykryzysowej - dostępne dane dotyczące przyznanej przedsiębiorcy pomocy mogły być niepełne, a co za tym idzie nie pokazywać rzeczywistej wysokości i rodzaju otrzymanego wsparcia.

System Syriusz umożliwiał generowanie sprawozdań (raportów) dotyczących przyjmowania i rozpoznania wniosków według zadanych atrybutów, m.in. ilości złożonych i rozpatrzonych wniosków w danym okresie. Możliwe było wykonywanie np. dziennych raportów wypłat i raportów umorzeń. Dane o terminach rozpatrywania wniosków można było pozyskać na podstawie danych z systemu Syriusz (daty złożenia wniosku i daty wypłaty) poprzez ich eksport do arkusza MS Excel i zastosowania w nim odpowiednich formuł obliczeniowych.

(akta kontroli str. 112-115, 122-123, 205-208)

1.3. W celu uniemożliwienia przekazywania wsparcia podmiotom, które nie spełniały warunków kwalifikowalności Urząd, jak podała Dyrektor PUP, prowadził analizę wniosków. Kontynuując Dyrektor PUP wyjaśniła, że *analiza odbywała się w oparciu o regulacje określone w ustawie COVID-19 oraz wytyczne opracowane przez MRPIPS. Weryfikując dane przedsiębiorców Urząd korzystał z rejestru CEIDG, rejestru KRS, bazy Regon oraz bazy systemu SYRIUSZ, a także z możliwości pozyskania informacji poprzez wykorzystanie systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 15z³ ust. 1, 3 i 4 ustawy COVID-19. Od 1 września 2020 r., jak dodała Dyrektor Urzędu, PUP mógł pozyskiwać z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w postaci elektronicznej, dane zgromadzone na koncie płatnika składek lub koncie ubezpieczonego w celu ustalenia lub weryfikacji zobowiązania przedsiębiorcy do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który przyznane zostało dofinansowanie, niezalegania w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r. W ocenie składającej wyjaśnienia, dane pozwalały również zapobiec przekazaniu dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo miały zostać sfinansowane z innych środków publicznych. Urząd, jak wyjaśniła Dyrektor PUP, począwszy od 1 września 2020 r. pozyskiwał również w postaci elektronicznej, w sposób automatyczny informacje przetwarzane w KRS, w CEIDG oraz w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności. Natomiast, jak podała Dyrektor PUP, od 16 grudnia 2020 r. Główny Urząd Statystyczny udostępniał Urzędowi, w postaci elektronicznej wykaz obejmujący*

³⁴ obowiązki sprawozdawcze podmiotów udzielających pomocy, o których mowa w art. 32 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 743).

³⁵ System Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej

dane przedsiębiorców, którzy prowadzili działalność gospodarczą oznaczoną według PKD 2007, jako rodzaj przeważającej działalności.

W toku prowadzonej weryfikacji złożonych formularzy rozliczeniowych dofinansowania kosztów wynagrodzeń pracowników Urząd uzyskał informacje z Systemu o niewykorzystaniu pełnej wartości otrzymanego wsparcia w związku z uzyskaniem przez przedsiębiorcę zwolnienia, o którym mowa w art. 31zo ustawy COVID-19, z obowiązku opłacania nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych. Konieczność dokonania zwrotu środków dotyczyła 325 pracodawców (39% ogółu umów) o łącznej wysokości 1.202.714,14 zł. Spośród przedsiębiorców 201 dokonało zwrotu bez konieczności kierowania wezwań Urzędu lub w wyniku prowadzenia postępowania wyjaśniającego. W pozostałych 123 przypadkach Urząd kierował pisemne wezwania. W przypadku niedokonania zwrotu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania Urząd dokonał naliczenia odsetek ustawowych.

W wyniku prowadzonej weryfikacji wniosków Urząd ujawnił cztery przypadki prób wyłudzenia pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zzd ustawy COVID-19), poprzez przedstawienie sfałszowanego pełnomocnictwa. Urząd powiadomił Prokuraturę Rejonową w Lesznie o możliwości popełnienia przestępstwa opisanego w art. 286 lub art. 297 ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny³⁶ oraz o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 270 kk. W przypadku trzech zawiadomień Urząd otrzymał postanowienie Prokuratury Okręgowej w Kielcach o ujęciu ich w zbiorczym śledztwie w sprawie oszustw dokonywanych w związku z pożyczkami przyznawanymi dla mikroprzedsiębiorców. Natomiast w wyniku jednego zawiadomienia PUP otrzymał informację z Komendy Miejskiej Policji w Lesznie o wszczęciu dochodzenia wobec jednego wnioskodawcy w sprawie o usiłowanie oszustwa z art. 13 § 1 kk w związku z art. 286 § 1 kk. Nie wystąpiły przypadki konieczności informowania innych organów, np. Krajowej Administracji Skarbowej czy Centralnej Agencji Antykorupcyjnej, o stwierdzonych nieprawidłowościach w toku weryfikacji wniosków. W przypadku dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przyznanej na podstawie Rozporządzenia rady ministrów w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii Covid-19 Urząd ustalił kwotę 15,0 tys. zł wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, która powinni zwrócić dwaj przedsiębiorcy. Podstawą do zwrotu było niedotrzymanie warunku wykonywania działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia dotacji. Wg stanu na koniec 2021 r. jeden przedsiębiorca dokonywał ratałnego zwrotu należności, a wobec drugiego skierowano przedsądowe wezwanie do zwrotu.

(akta kontroli str. 63-66, 74-77, 118-119, 211)

1.4. PUP posiadał regulacje w zakresie kontroli zarządczej wprowadzone w 2011 r. W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania kontroli zarządczej ustalono procedury zarządzania ryzykiem. W ramach przeprowadzonej 15 maja 2020 r. aktualizacji planu działalności Urzędu na 2020 r. dotyczącej realizacji zadań pomocowych w ramach Tarczy Antykryzysowej, dokonano również aktualizacji analizy ryzyka. W jej wyniku ryzyko udzielenia wsparcia podmiotom nieuprawnionym do otrzymania pomocy określono jako poważne. Podobny wynik przyniosła analiza ryzyka sporządzona w 2021 r. Jako działania zaradcze i zapobiegawcze przyjęto prowadzenie wnikliwej analizy wniosków, optymalne wykorzystanie dostępnych funkcjonalności systemu informatycznego, bieżący monitoring liczby wniosków oraz

³⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 (dalej: kk)

dostępnych środków finansowych, a także stosowanie zasad określonych w instrukcji kancelaryjnej.

(akta kontroli str. 64-65, 73, 103-111)

1.5. W okresie objętym kontrolą, czterech przedsiębiorców nie spełniło niezbędnego do umorzenia pożyczki warunku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki (art. 15zzd ust. 7 ustawy COVID-19), w związku z czym Urząd poinformował tych przedsiębiorców o konieczności spłaty udzielonej pożyczki w łącznej kwocie 20,00 tys. zł, zgodnie z harmonogramem. Dwóch przedsiębiorców spłaciło pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia wymagalności raty do dnia spłaty. W odniesieniu do dwóch przedsiębiorców, w związku z nieodebraniem przez nich wezwań do zapłaty, PUP złożył pozwy sądowe.

Kwota 20,02 tys. zł nienależnie uzyskanego dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zzc ustawy COVID-19) została dobrowolnie zwrócona przez:

- czterech przedsiębiorców nieposiadających statusu przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającą pracowników,
- dwóch przedsiębiorców z nieprawidłowo wskazanymi numerami rachunków bankowych. Po podaniu właściwych danych bankowych wsparcie zostało ponownie przekazane przedsiębiorcom,
- jednego przedsiębiorcę, w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej przed wypłatą III transzy dofinansowania,
- jednego przedsiębiorcę, który dokonał korekty wniosku w zakresie skrócenia długości okresu wsparcia z trzech do jednego miesiąca.

(akta kontroli str. 66-67)

PUP nie przeprowadził kontroli przedsiębiorców, którzy uzyskali, w okresie objętym kontrolą NIK, wsparcie w ramach instrumentów pomocowych Tarczy Antykryzysowej. Dyrektor Urzędu stwierdziła, że w ustawie COVID-19 brak jest podstawy prawnej do przeprowadzenia przez starostę kontroli podmiotów w zakresie uzyskania wsparcia z instrumentów Tarczy. Jedynie, jak podała wyjaśniająca, możliwość przeprowadzenia kontroli została określona w art. 15zze⁴ ust. 16 ustawy COVID-19, z którego wynika, że Starosta może przeprowadzić kontrolę u przedsiębiorcy w okresie 3 lat liczonych od dnia udzielenia dotacji w zakresie zgodności z przeznaczeniem wydatkowania dotacji z Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców oraz właściwego dokumentowania dotacji. W związku z powyższym, jak dodała Dyrektor Urzędu PUP zamierza w 2022 r. przeprowadzić takie kontrole w ww. zakresie w oparciu o przygotowywany Plan Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie na 2022 r. Z kolei jak wyjaśniła Z-ca Dyrektora, PUP sprawował kontrolę w ramach weryfikacji formularzy rozliczenia udzielonego wsparcia, o którym mowa w art. 15zzb ustawy COVID-19. W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości PUP wzywał przedsiębiorców do złożenia wyjaśnień i przedłożenia dodatkowych dowodów, m.in. deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA, listy płac, raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach ZUS RCA potwierdzających prawidłowość rozliczenia. W przypadkach stwierdzenia niedotrzymania warunków umów PUP wzywał przedsiębiorców do zwrotu dofinansowania.

NIK zwraca uwagę, że w przypadku stwierdzenia okoliczności wskazujących na wykorzystanie dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, pobranie dofinansowania nienależnego lub w nadmiernej wysokości, starosta wzywa przedsiębiorcę do zwrotu dofinansowania. Okoliczności takie można ustalić również

poprzez prowadzenie skutecznego nadzoru, m.in. w formie kontroli prawidłowości pobrania środków oraz ich wydatkowania zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 63-66, 118-119, 210-211)

Z informacji uzyskanej z Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu (dalej IAS) w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK dotyczącej 60 wytypowanych przedsiębiorców wynikało, że podana przez 17 z nich wartość spadku obrotów gospodarczych w dwóch dowolnych miesięcznych okresach 2020 r. lub w 2021 r., w relacji do analogicznych okresów roku poprzedniego³⁷, była zgodna z danymi uzyskanymi z IAS³⁸.

W przypadku 22 przedsiębiorców podany przez nich spadek wartości obrotu był inny od obliczonego przez IAS, co jednak w 19 przypadkach pozostawało bez wpływu na obliczenie wysokości udzielonego wsparcia. Natomiast w jednym przypadku obliczony przez IAS spadek obrotów wyniósł 77%, podczas gdy przedsiębiorca³⁹ deklarował 90,85%⁴⁰. W przypadku dwóch kolejnych przedsiębiorców³⁸ obliczony przez IAS spadek obrotów nie kwalifikował ich do występowania z wnioskiem i do uzyskania wsparcia⁴¹. Okoliczności te wskazują, że niewykluczona była możliwość uzyskania nieuzasadnionego wsparcia przez tych trzech przedsiębiorców w łącznej wysokości 255.957,11 zł.

W przypadku 21 przedsiębiorców, IAS - na podstawie posiadanych przez siebie danych, nie mógł podać wartości obrotu we wskazanych przez przedsiębiorcę okresach i skali jego ewentualnego spadku, w związku z czym NIK w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wystąpiła do tych wnioskodawców o udzielenie stosownych informacji. Udzielone odpowiedzi i przekazane, poświadczające je dokumenty od 20 przedsiębiorców⁴², w 13 przypadkach wskazują na poprawność oświadczeń o wartości spadku obrotów gospodarczych. Spośród pozostałych 7 przedsiębiorców, w trzech przypadkach obliczony na podstawie przedstawionych przez nich dokumentów wskaźnik spadku obrotów był większy o od 0,05% do 5,83% niż zadeklarowany we wniosku, natomiast w czterech przypadkach był mniejszy o od 2,14% do 3,13%.

(akta kontroli str. 180-187, 218-853)

Z informacji uzyskanych z ZUS spośród 60 przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie 23 z nich w dniu składania wniosku nie posiadało zaległości w uregulowaniu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy. Według danych ZUS pozostałych 37 przedsiębiorców⁴³ posiadało na dzień złożenia wniosku⁴⁴ takie zaległości w łącznej wysokości 3.285,6 tys. zł.

Jak wyjaśniła Z-ca Dyrektora PUP, podczas weryfikacji wniosków składanych na podstawie art. 15zzb ustawy COVID-19, Urząd nie dokonywał sprawdzenia zaległości w uregulowaniu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie

³⁷ w ramach składania wniosku o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne

³⁸ IAS nie podała metodologii dokonywania wycień przekazanych NIK.

³⁹ Nieznany była metodologia, według której przedsiębiorcy obliczali spadek obrotów.

⁴⁰ Wniosek nr WnCovWynP/20/0612 z 17 czerwca 2020 r.

⁴¹ Wniosek nr WnCovWynP/20/0668 z 1 lipca 2020 r. oraz nr WnCovWynP/20/0801 z 28 października 2020 r.

⁴² Informacji nie udzielił składający wniosek nr WnCovWynP/20/0778 z 16 września 2020 r.

⁴³ Wniosek nr WnCovWynP/20/0116, WnCovWynP/20/0094, WnCovWynP/20/0063, WnCovWynP/20/0778, WnCovWynP/20/0612, WnCovWynP/21/0062, WnCovWynP/20/0098, WnCovWynP/20/0722, WnCovWynP/20/0101, WnCovWynP/20/0691, WnCovWynP/20/0013, WnCovWynP/20/0535, WnCovWynP/20/0418, WnCovWynP/20/0041, WnCovWynP/20/0210, WnCovWynP/20/0629, WnCovWynP/20/0211, WnCovWynP/20/0224, WnCovWynP/20/0403, WnCovWynP/21/0073, WnCovWynP/20/0759, WnCovWynP/20/0225, WnCovWynP/20/0602, WnCovWynP/21/0080, WnCovWynP/20/0011, WnCovWynP/20/0077, WnCovWynP/20/0801, WnCovWynP/20/0674, WnCovWynP/20/0626, WnCovWynP/20/0407, WnCovWynP/20/0027, WnCovWynP/20/0279, WnCovWynP/20/0589, WnCovWynP/20/0102, WnCovWynP/20/0777, WnCovWynP/20/0422, WnCovWynP/20/0351.

⁴⁴ Składane we wniosku przez przedsiębiorcę oświadczenie o braku takich zaległości dotyczyło nie stanu na dzień składania wniosku, lecz stanu na koniec III kwartału 2019 r.

zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy na dzień złożenia wniosku, gdyż nie miał takiego obowiązku.

Z dalszej części informacji ZUS wynikało, że czterech przedsiębiorców dokonało zmiany warunków zatrudnienia w okresie objęcia wsparciem. Zmiany dotyczyły zastąpienia pracownika inną osobą oraz skrócenia okresu zatrudnienia. W wymaganych przypadkach przedsiębiorcy dokonali zwrotu niewykorzystanego dofinansowania.

(akta kontroli str. 188-197)

NIK podkreśla, że wyniki kontroli wybranych wniosków o udzielenie pomocy uprawdopodobniają, że niektórzy z beneficjentów uzyskujący wsparcie z art. 15zzb ustawy COVID-19 mogli nie przedstawić we wnioskach rzetelnych danych, co skutkowało by pozyskaniem nienależnych świadczeń ze środków publicznych. We wskazanych przypadkach okoliczności te mogłyby stanowić przesłankę podjęcia przez Urząd stosownego postępowania kontrolnego, o którym mowa w umowach o wypłatę dofinansowania części kosztów wynagrodzeń.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

PUP skutecznie wdrażał instrumenty wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej. Pomoc, uwzględniając możliwości organizacyjne Urzędu w sytuacji gwałtownego napływu wniosków, trafiała do beneficjentów bez nadmiernej zwłoki.

2. Analiza efektów udzielonego wsparcia.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą PUP nie prowadził bieżących analiz efektów wsparcia realizowanego na podstawie kolejnych edycji tarcz antykryzysowych. Jak wyjaśniła Dyrektor PUP, wynikało to z braku takiego obowiązku oraz niewyposażenia urzędów pracy w niezbędne instrumenty służące dokonywaniu analizy efektywności wsparcia i płynności finansowej przedsiębiorców. Dyrektor PUP wskazała, że działania Urzędu ograniczyły się do monitorowania napływu wniosków w ramach poszczególnych form wsparcia i związanej z tym konieczności zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych do zachowania ciągłości wypłat, które miały służyć zachowaniu płynności finansowej przedsiębiorców. Dodała, że poprzez weryfikację umorzeń i rozliczeń przyznanych pożyczek i dofinansowań Urząd stwierdził, że większość przedsiębiorców utrzymało prowadzoną działalność gospodarczą na lokalnym rynku oraz stan zatrudnienia.

(akta kontroli str. 119-120)

2.2. W okresie tym Urząd nie skierował do MRPiPS wniosków o wprowadzenie zmian w instrumentach wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej.

(akta kontroli str. 121)

2.3. Urząd, w okresie objętym kontrolą, nie prowadził analiz dotyczących trwałości zastosowanych rozwiązań pomocowych m.in. poprzez utrzymanie przez przedsiębiorców deklarowanych miejsc pracy oraz nie analizował przyczyn ewentualnych upadłości przedsiębiorców, którym udzielono pomocy w ramach Tarczy Antykryzysowej. Dyrektor PUP wskazała na brak rozwiązań systemowych w ramach systemu informatycznego SYRIUS pozwalających na zbiorową analizę wniosków w tym zakresie. Inny, poza ww. systemem, sposób przeprowadzenia takich analiz wiązałby się, jak określiła Dyrektor Urzędu, z zaangażowaniem dodatkowych zasobów kadrowych, które skutkowałyby utrudnieniami w realizacji podstawowych i obligatoryjnych działań PUP.

(akta kontroli str. 120, 214-216)

W trakcie kontroli NIK Urząd przeprowadził analizę wszystkich instrumentów wsparcia udzielonego przedsiębiorcom na podstawie przepisów ustawy COVID-19. Z zaprezentowanych wyników tej analizy dla gminy wiejskiej Leszno wynikało, że w okresie od 31 marca do 30 września 2020 r. liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 25, a w okresie od 1 października 2020 r. do 30 września 2021 r. – o kolejne 92. Liczba podmiotów gospodarczych dla Miasta Leszno w przedstawionych wyżej okresach wzrosła odpowiednio o 122 i 315. Zmniejszył się także o 0,9 punktu procentowego poziom bezrobocia na 30 września 2021 r. w porównaniu do stanu na 30 września roku poprzedniego. Liczba osób bezrobotnych, zarejestrowanych na koniec września 2021 r. wynosiła 1472 i była mniejsza o 562 w porównaniu do września 2020 r. i o 147 w porównaniu do stanu z 2019 r.

(akta kontroli str. 124-165)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Przeprowadzona przez Urząd, w trakcie kontroli NIK, analiza efektywności udzielonego wsparcia w ramach instrumentów pomocowych Tarczy Antykryzysowej wykazała wzrost liczby czynnych przedsiębiorstw w porównaniu do stanu sprzed epidemii przy jednoczesnym spadku w tym okresie liczby osób bezrobotnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, NIK nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się

do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, 19 maja 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Tomasz Otworowski
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
dr Marcin Stefaniak
p.o. Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu

.....
podpis

.....
podpis